

METODIKA COTUTELLE

(poslední aktualizace 10. 3. 2021)

Tato metodika se týká konkrétní formy spolupráce mezi Univerzitou Karlovou a zahraniční univerzitou při uskutečňování doktorského studijního programu: tzv. společného (dvojího) vedení disertační práce, známého pod francouzským názvem *cotutelle*.

Kontaktní osoby:

Mgr. Jan Potoček (jan.potocek@ruk.cuni.cz)

RNDr. Jan Placht (jan.placht@ruk.cuni.cz)

Mgr. Josef Matoušek (josef.matousek@ruk.cuni.cz)

CO JE TO COTUTELLE A JAK SE UZAVÍRÁ

I. Pro koho je tato dohoda určena

Výhodou a hlavní přidanou hodnotou studia ve formě cotutelle je možnost absolvovat dva studijní programy odevzdáním **jedné disertační práce** a získat takto **diplomy ze dvou vysokých škol**. Přestože student získává dva diplomy, může vždy užívat (uvádět) jeden **nebo** druhý titul – nejde tedy o získání dvou na sobě nezávislých vysokoškolských titulů. Přes to se ale jedná o unikátní způsob, jak lze již během doktorského studia načerpat **cenné zkušenosti** v oblasti **mezinárodní mobility** a **vědecké práce v zahraničí** (a v **cizím jazyce**). Na základě tohoto typu studia (a s tím spojené zahraniční spolupráce) tak bývá snazší navázat získáním postdoktorandské pozice, úspěšnou žádostí o grant atd. Zahraniční mobilita také běžně bývá nezbytnou součástí většiny doktorských studijních programů a prostřednictvím této formy studia ji samozřejmě lze splnit.

Smlouvu pod dvojím vedením doktorského studia en cotutelle je vhodné uzavřít zejména pro **ty studenty doktorského studia**, kteří již např. v rámci magisterského studia strávili nějakou dobu na zahraniční univerzitě či spolupracovali s akademickým pracovníkem, který na zahraniční univerzitě působí. Ideální příležitostí pro navázání takové spolupráce může být např. **studijní nebo výzkumný pobyt** v rámci programu **Erasmus+** nebo **stáž** podobného typu, účast na **letní škole**, **mezinárodním grantu** atp. Předchozí znalost zahraničního spolupracovníka není nepřekonatelná podmínka, ale je to velmi vítaná okolnost, protože značně usnadňuje celkovou komunikaci a uzavírání smluvní dohody je tak zpravidla výrazně rychlejší, než pokud student oslovuje vybraného zahraničního odborníka bez předchozího kontaktu (byť i to samozřejmě lze).

Jakmile student ví, s kým by v zahraničí chtěl pracovat (a pokud tento souhlasí), pak **dalším krokem je přijetí ke studiu**, protože smlouvu lze technicky uzavřít až v momentě, kdy je student fakticky na obou partnerských institucích zapsán ke studiu. Student by tedy měl v první fázi splnit všechny požadavky k tomu, aby byl přijat ke studiu na obou partnerských institucích (např. jazykové zkoušky atd.). Samozřejmostí je, že zvolený odborník by měl splňovat kritéria pro to, aby plnil funkci školitele na zahraniční univerzitě, což v praxi znamená, že musí mít sám **ukončené doktorské vzdělání** a ideálně by měl být **uznávanou autoritou** ve zvoleném oboru. Tomu by měl tematicky odpovídat i studijní program, v rámci kterého na zahraniční univerzitě působí. Oba vybrané studijní programy by měly být **obsahově příbuzné** (nejsou-li

přímo identické), aby dvojí vedení mezi nimi dávalo smysl (např. *Historie* na jedné univerzitě a *Moderní dějiny* na druhé).

II. Postup uzavírání smlouvy

Při přípravě dohody a v průběhu její realizace je třeba dodržovat následující předpisy:

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
- Studijní a zkušební řád UK
- Opatření rektora č. 57/2017 (Podmínky doktorského studia pod dvojím vedením disertační práce)
- Vnitřní pravidla a předpisy pro organizaci studia platná na příslušné fakultě UK

Je důležité, že dohoda cotutelle by **nikdy** neměla být uzavírána **se zpětnou platností**, je tedy třeba vše – pokud možno – připravit s předstihem, aby se například diskuzí o tématu disertační práce neztratilo příliš času. Na mnoha zahraničních univerzitách je totiž **nemožné** nebo **jen velmi problematické prodloužení studia** na dobu delší než tři nebo čtyři roky. Jakmile je student úspěšně zapsán ke studiu na obou univerzitách, může dodat všechny potřebné údaje relevantnímu oddělení své fakulty s žádostí, aby zahájilo přípravu smlouvy.

Zde lze postupovat dvojím způsobem, a to:

1) tak, že se jako základ uzavírané smlouvy využije vzor RUK (k dispozici na webu RUK v několika jazykových verzích).

2) přijetím vzoru zahraničního partnera s tím, že do něj budou muset být doplněny všechny nezbytné požadavky obsažené právě ve vzoru RUK a podrobněji rozvedené v příslušné metodice.

Ideálním jazykem pro přípravu budoucí smlouvy je **angličtina**, pokud ale zahraniční univerzita trvá na verzi v jiném jazyce, je nutné pro potřeby UK smlouvu vyhotovit paralelně i v češtině nebo angličtině (všechny jazykové verze musí samozřejmě být obsahově identické). Práce

s několika jazykovými verzemi najednou může vést ke komplikacím, a proto **doporučujeme pracovat s jednou jazykovou verzí**, a tu po finalizaci přeložit do dalších jazyků.

Příprava smlouvy obvykle probíhá tak, že po vyplnění zvoleného vzoru osobními údaji student předá **vzor** příslušnému oddělení fakulty, které vyplní nezbytné technické údaje za UK a přepoše smlouvu zahraničnímu partnerovi na **kontakt poskytnutý studentem**. Partnerská strana sama vyplní svá specifika a obvykle vzor smlouvy připomínkuje, resp. žádá o vyřazení některých článků a naopak žádá zařazení jiných. Jednotlivé požadavky se mohou velmi lišit nejen v závislosti na zemi, ve které zahraniční univerzita sídlí (i v rámci jedné země lze narazit na velmi rozdílné **předpisy a jejich výklady**). Existuje-li příslušná rámcová smlouva mezi UK a partnerskou stranou, je dohoda uzavírána na základě této rámcové smlouvy.

Celé komunikační kolečko se může několikrát opakovat a protáhnout se tak na **několik měsíců** (v krajních případech i let). Jakmile se příslušná fakulta UK dohodne na konkrétním znění smlouvy s partnerskou vysokou školou, zašle takto připravenou smlouvu na RUK OKVA ke schválení. Na RUK smlouva prochází schvalováním několika odbory a při výhradách ji opět zasílá zpět, po čemž je nutné tyto výhrady do smlouvy zapracovat a opět před dalším postoupením rektorátu nechat **schválit zahraničním partnerem**. Jakmile RUK schválí výslednou podobu, je možné smlouvu nechat **podepsat**. Obvykle se podepisuje několik kopií, s tím, že se smlouvy podepíší na jedné univerzitě, zašlou fyzicky na druhou univerzitu, která je opět podepíše a zašle vyžadovaný počet kopií zpět partnerovi. Student obvykle smlouvy podepisuje spolu s představiteli univerzity, na které zrovna pobývá. **Počet** se odvíjí od požadavků partnerů, za UK vyžadujeme obvykle tři – jednu pro fakultu, jednu pro RUK a jednu pro studenta.

III. Kroky po přijetí do studia

Jakmile je student zapsán do studia na obou partnerských vysokých školách, je povinen plnit **studijní povinnosti** na obou institucích bez ohledu na to, zda čeká na schválení cotutelle smlouvy, která jeho studijní povinnosti může upravovat. Student sám je **zodpovědný** za to, aby na obou vysokých školách úspěšně studoval dle platných **právních předpisů** (a například se tedy zapsal do dalšího úseku studia a průběžně plnit všechny podmínky pro to nezbytné), než bude jeho smlouva schválena. Na UK je toto ošetřováno **individuálním studijním plánem**, na zahraničních univerzitách jsou alternativy různé. Uzavřít smlouvu lze tedy již v průběhu studia na obou univerzitách v relativně pokročilé fázi, je nicméně nezbytné, aby platnost smlouvy byla **minimálně rok** – není tedy možné cotutelle smlouvu uzavřít např. dva měsíce před plánovanou

obhajobou. Pokud nicméně existuje nějaká šance na uzavření cotutelle smlouvy minimálně na jeden rok, je **jednoznačně v zájmu UK** touto formou odbornou zahraniční spoluprací rozvíjet. Po absolvování obdrží student diplomy od obou institucí, případně i diplom společný (který ale vždy musí vydat partnerská instituce – UK tyto diplomy nevydává).

IV. Financování

Student musí na každé z obou partnerských institucí strávit nějakou dobu (obvykle minimálně **ne méně než 25%** doby trvání smlouvy). Pro tuto mobilitu je možné čerpat **finanční prostředky** z několika zdrojů. Kromě Fondu mobility UK lze využít finanční programy na podporu mobility v rámci jednotlivých fakult (kromě klasických fondů mobilit i programy **PROGRES**, další **vnitrofakultní soutěže**, program **Erasmus+**) a podporu v tomto ohledu může poskytnout i zahraniční (partnerská) instituce. Dalším možným zdrojem financování pobytu na zahraniční univerzitě může být k tomu určená část rozpočtu grantového projektu (**GAČR, TAČR, GAUK, SVV, PRIMUS, UNCE**), je-li student jeho součástí. V neposlední řadě se lze přihlásit o externí podporu u vybraných institucí. Mezi tyto patří například **Francouzský institut v Praze** a další podobné národní **instituce a fondy** podporující mobilitu v zemích, jež zastupují. Kromě toho lze žádat i nezávislé **stipendijní nadace** určené např. pro mladé vědce či akademické pracovníky, pro badatele z vybraných oborů atp. V úvahu připadají i **prostředky komerční sféry**, pokud se výzkum studenta této oblasti týká či je do ní přímo aktivně zapojen. Některé z těchto zdrojů lze kombinovat a jiné naopak kombinovat nelze, je proto na studentovi, aby si vždy tyto okolnosti zjistil a vždy tak postupoval **v souladu s předpisy UK a pravidly jednotlivých soutěží či programů**. Pokud po uzavření (tedy podepsání) smlouvy vyjde najevo, že je třeba na jejím znění něco upravit (příp. přidat), je nutné tyto záležitosti řešit **dodatky**, které opět musí podepsat všechny strany. Znovu se musí schvalovat a zasílat všem k podepsání a archivaci, a proto je lepší, aby úvodní smlouva byla nastavena pokud možno univerzálně a kompletně.

V. Poplatky

Doktorské studium v **českém jazyce** na UK zpoplatněno není, ale studium programů realizovaných v **cizích jazycích** zpoplatněno pro daný akademický rok být může. **Výše poplatků za studium** v cizím jazyce na jednotlivých fakultách UK se liší a je upravována

vnitřním předpisem UK dostupným na webu RUK.¹ Pro potenciální zájemce o studium cotutelle, jejichž **domovskou univerzitou není UK** (neovládají český jazyk), tak platba poplatků za studium může být nutností. Je tak samozřejmě možné, že student by mohl být v situaci, kdy by byl povinen hradit **poplatky za studium** jak na UK, tak i na partnerské univerzitě. Tuto situaci by měla explicitně ošetřovat uzavíraná **smlouva** tak, aby student nikdy neplatil poplatky oběma institucím zároveň. Ve smlouvě lze například specifikovat to, že bude poplatky platit **střídavě** podle toho, na které instituci bude zrovna aktuálně působit. Lze se taktéž domluvit na oboustranném zproštění poplatků za studium v plné výši. V této souvislosti je ale důležité dbát na to, že dohodu **nelze uzavírat se zpětnou platností** a že pokud v jejím rámci dochází k nějaké míře zproštění studentovy povinnosti poplatky za studium hradit, je v jeho zájmu smlouvu uzavřít co nejdříve, protože do doby jejího uzavření (tedy kompletního podepsání všemi stranami) bude povinen za každý započatý úsek studia odpovídající poplatek uhradit. Tato možnost částečného či úplného zproštění poplatků za studium se ale **nevztahuje** k dalším typům poplatků, které student během studia hradí (např. ty za přijímací řízení, překročení standardní doby studia atp.).²

VI. Odpovědnosti studenta

Student je **plně odpovědný** za to, aby si v rámci svého zahraničního pobytu vyřídil všechny administrativní povinnosti s tím spojené. Mezi ty může patřit například **povolení k pobytu, práci, zdravotní** či jiné **pojištění, nezbytné identifikační dokumenty** atd. Doporučujeme zajistit si asistenci s vyřízením těchto povinností od administrativního aparátu partnerské univerzity.

¹ Aktuální výši poplatků za studium v cizím jazyce lze nalézt v Příloze č. 2 Statutu Univerzity Karlovy (<https://www.cuni.cz/UK-8915.html>). Přehled poplatků obecně je dostupný zde na <https://www.cuni.cz/UK-917.html>.

² Přehled lze nalézt na <https://www.cuni.cz/UK-7283.html> a na <https://www.cuni.cz/UK-917.html>.

SHRNUTÍ POSTUPU UZAVÍRÁNÍ DOHOD

1) **Referent fakulty** pověřený agendou dohod cotutelle vyplní **návrh dohody** (či odpovídajícím způsobem doplní vzor poskytnutý partnerskou institucí) a upraví ho podle předešlých pokynů. V této fázi probíhá **jednání** mezi danou **fakultou UK** a **partnerskou institucí** ohledně všech parametrů smlouvy do té doby, než se obě strany domluví na jednotném znění. Takto oboustranně zkontrolovaný návrh dohody zašle elektronickou cestou příslušnému referentovi **Odboru kvality vzdělávací činnosti a akreditací RUK (OKVA)**.

2) **Referent OKVA** dohodu zkontroluje po formální stránce, a nejedná-li se o schválený vzor, postoupí návrh dohody k vyjádření na **patřičné odbory RUK** ke kontrole. Případné připomínky formálního charakteru zapracuje OKVA do dohody přímo nebo zašle požadavky zmíněných odborů na úpravy zpět **referentovi fakulty**. Tento postup se opakuje, dokud není znění smlouvy ze strany RUK **schváleno**.

3) Po schválení smlouvy lze zahájit **proces podepisování**, který může začínat na UK i na straně partnerů. Vždy ale schválenou dohodu **podepsanou** doktorandem, školitelem a děkanem fakulty postoupí fakulta na OKVA s žádostí o podpis rektora UK. Součástí žádosti o podpis pana rektora je prohlášení fakulty o tom, že předkládaný návrh dohody a studium dotyčného studenta splňují náležitosti **opatření rektora č. 57/2017** „Podmínky doktorského studia pod dvojím vedením disertační práce“.

4) Po podpisu rektorem UK je dohoda zaslána zpět na fakultu. Nebyla-li smlouva již podepsána zástupci partnerské instituce v zahraničí, zasílá fakulta partnerům **všechny podepsané exempláře** k podpisu **poštou** či pomocí **kurýra**. Jakmile se smlouva vrátí kompletně podepsaná ze zahraničí, **fakulta** předá jeden plně podepsaný originál od každé jazykové verze (je-li jich více) k **archivaci** na Právním odboru RUK.

Příloha č. 1 – Bližší specifikace parametrů dohod

- Dohodu podepisuje doktorand, jeho školitelé z obou partnerských univerzit, za UK rektor a děkan fakulty a ekvivalentní představitelé partnerské instituce.
- Nesmí být v rozporu s platnými předpisy pro doktorské studium v obou zemích a na příslušných univerzitách a fakultách.
- Pro usnadnění vytváření dohod stanovilo Opatření rektora č. 57/2017 možnost několika výjimek ze Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy.
- Odbor kvality vzdělávací činnosti a akreditací RUK nabízí na webové stránce <http://www.mus.cuni.cz> schválené pracovní vzory v různých jazykových verzích, které lze partnerské univerzitě nabídnout.
- Dle Statutu UK lze název Univerzity Karlovy uvádět pouze v češtině, latině nebo angličtině. Pokud si zahraniční strana přeje název UK přeložit do svého jazyka, je to možné v textu pouze v závorce. Rovněž název příslušné fakulty UK je třeba uvádět pouze v jazycích, které povolují vnitřní předpisy fakulty. Anglické názvy fakult stanovuje Statut UK, Příloha č. 1 – Organizační řád čl. 1 <http://www.cuni.cz/UK-2535.html>
- Název zahraniční univerzity nelze v českém textu dohody překládat do češtiny. Český překlad lze používat jen tehdy, pokud to právní nebo vnitřní předpisy zahraniční univerzity povolují. Názvy obou univerzit musí v celém textu důsledně odpovídat názvům uvedeným v záhlaví.
- Dohoda cotutelle může být uzavřena v rámci již platné meziuniverzitní smlouvy (nebo Prohlášení o společném vedení disertačních prací), jejichž seznam je k dispozici na adrese <http://www.cuni.cz/UK-1608.html>. V takovém případě by tato rámcová smlouva v úvodu dohody cotutelle měla být explicitně zmíněna. Existence rámcové smlouvy však není nutným předpokladem k uzavření dohody cotutelle.
- Pokud má být znění dohody jakkoli upraveno, lze tak učinit pouze formou číslovaného dodatku, který prochází stejným schvalovacím a podpisovým procesem jako sama původní dohoda. Dodatek (stejně jako samu dohodu) nelze podepsat se zpětnou platností ani účinností. Vzory dodatku k dohodě lze stejně jako vzorové dohody nalézt na webové stránce <http://www.mus.cuni.cz>.

- Je-li na latinský diplom UK vkládán samotný název partnerské VŠ, tento název je třeba přeložit do latiny. Bližší podrobnosti o vkládání samotného názvu partnerské VŠ opatření neupřesňuje. Považujeme proto za vhodnější používat ve všech případech latinský text uvedený v Opatření rektora č. 57/2017 (článku 5., bodě 4.a.i.) a název partnerské VŠ vkládat do tohoto textu. V tomto uspořádání může být název vložen v jazyce partnerské VŠ (odlišeným druhem písma).
- Pokud bude pro přípravu dohody využit vzor zahraničního partnera, je nezbytné zkontrolovat, že připravovaná dohoda obsahuje a ošetřuje všechny nezbytné náležitosti. To lze ověřit jednoduše tak, že obsah takto připravované smlouvy bude konfrontován s obsahem vzorové smlouvy na webu RUK. Co se základních témat týče, dohoda musí vždy obsahovat či specifikovat následující údaje:
 - název, adresa a zastoupení obou univerzit
 - jméno a datum narození doktoranda
 - doba zahájení doktorského studia pod společným vedením
 - téma disertační práce a jazyk, ve kterém bude sepsána
 - jméno a titul obou školitelů
 - odkaz na příslušné právní předpisy daných zemí a vnitřní předpisy obou univerzit
 - časový plán disertační práce a předběžný rozsah doby studia na partnerské univerzitě (lze nahradit odpovídajícím odkazem na individuální studijní plán doktoranda)
 - garance, že doktorand je po celou dobu studia v rámci cotutelle zapsán jako řádný student na obou partnerských univerzitách
 - garance, že studijní poplatky doktorand platí současně jen na jedné z univerzit
 - ustanovení, která partnerská univerzita provede administrativní úkony spojené s obhajobou disertační práce, včetně uhrazení potřebných nákladů
 - místo obhajoby disertační práce
 - struktura komise pro obhajobu disertační práce, počet členů a kým jsou jmenováni
 - způsob ustavení a počet oponentů disertační práce a vypracování posudků, včetně jazyka posudků
 - obsah a forma zápisu z konání obhajoby disertační práce; klasifikace
 - počet termínů konání obhajoby disertační práce

- údaje o vydání diplomů o řádném ukončení studia, kde je uvedeno, že studium probíhalo pod dvojím vedením (nutno uvést na dodatku k diplomu s odkazem na latinském diplomu UK)
- zveřejnění disertační práce, oponentských posudků a zápisu z konání obhajoby
- údaj o počtu stejnopisů a kolik jich obdrží každá partnerská strana a doktorand